

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Освітньо-професійна програма "Агроінженерія"
підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність 208 Агроінженерія
Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
історії, археології, інформаційної
та архівної справи
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 року

КРОПИВНИЦЬКИЙ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до дисципліни.
3. Мета та завдання дисципліни.
4. Формат дисципліни.
5. Програмні результати навчання.
6. Обсяг дисципліни.
7. Ознаки дисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання.
10. Політика дисципліни.
11. Навчально-методична карта дисципліни.
12. Система оцінювання та вимоги.
13. Рекомендована література та інформаційні джерела.

1. Загальна інформація

Назва курсу	ФІЛОСОФІЯ
Викладач	Стежко Зоя Василівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Профайл викладача	https://www.researchgate.net/profile/Zoia-Stezhko ORCID – 0000-0002-0172-4487 https://publons.com/researcher/2953586/ Web of Science ResearcherID AAI-2780-2021 https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=xzh-RwAAAAJ
Контактний телефон	050 9394358
Е-пошта	zoiastez@ukr.net
Фейсбук	www.facebook.com/z.stezhko
Консультації	<i>очні</i> – відповідно до затвердженого графіку консультацій; <i>онлайн</i> – е-листування, у месенджері (Facebook-Messenger), вебінари на платформі Zoom (за запитом здобувача вищої освіти)
Система дистанційного навчання	http://moodle.kntu.kr.ua/

2. Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «ФІЛОСОФІЯ» належить до складу обов'язкових дисциплін першого бакалаврського рівня вищої освіти і містить у собі короткий виклад історії та теорії філософії у їх заломленні – у логічній послідовності – на історико-філософський, онтологічний, гносеологічний, аксіологічний та загальнонауковий (міждисциплінарний) виміри. Програма також націлена на аналіз основних світоглядних та методологічних проблем, які виникають у суспільстві та науці на сучасному етапі розвитку, та на отримання уявлень щодо тенденцій розвитку суспільства та науки – у яких раціональна філософія виконує не лише методологічну, а й прогностичну функцію.

3. Мета та завдання дисципліни

Мета вивчення дисципліни - формування у здобувачів першого освітнього рівня вищої освіти концептуальних знань в області філософії, зокрема:

- уявлення про принципи, категорії, закони та методи філософії в їх концептуальній єдності – як гранично узагальненого теоретичного ядра методології науки;
- філософської культури – глибинного, сутнісного пізнання навколишнього світу;
- критичного, креативного мислення у рамках філософсько-етичної парадигми;
- навичок застосування філософської методології у конкретна науковому освоєнні дійсності.

Завданням вивчення дисципліни є формування ЗК – загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

У моделі загальних компетентностей навчальної дисципліни «Філософія» закладено набуття соціальних «гнучких» навичок (soft-skills): емоційного інтелекту, ненасильницького спілкування, управління знаннями, людьми і собою, екологічного мислення.

4. Формат дисципліни

Денна форма навчання

викладання курсу передбачає: традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій у поєднанні з практичними роботами: формат очний (offline / Face to face).

Заочна форми навчання

під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Результати навчання

При вивченні дисципліни здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має набути наступних програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності.

ПРН10. Демонструвати повагу до етичних принципів, своєю поведінкою впроваджувати етичні норми взаємовідносин в колективі, які сприяють досягненню виробничої мети. Проявляти самостійність і відповідальність у роботі.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	16
семінарські	16
самостійна робота	58
Всього	90

7. Ознаки дисципліни

Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Форма підсумкового контролю	Характеристика навчальної дисципліни
2	3	208 Агроінженерія	3/90	2	Залік	Загальної підготовки

8. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни “ФІЛОСОФІЯ” значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін: «Історія та культура України», «Українська мова», «Іноземна мова», «Фізика», «Вища математика» освітньої програми першого бакалаврського рівня вищої освіти. Важливою є здатність вільно спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, а також здатність до абстрактного мислення за логікою філософських принципів – раціональності, об’єктивності, детермінізму, конкретності істини; філософського методу сходження від абстрактного до конкретного; загальнонаукових методів: абстрагування, формалізації, аналізу-синтезу, індукції-дедукції.

9. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Для викладання дисципліни “ФІЛОСОФІЯ” застосовуються: дошка аудиторна, мультимедійні засоби, персональні комп’ютери, локальна комп’ютерна мережа, вільний доступ до мережі Інтернет, відкрита бездротова мережа Wi-Fi, електронні ресурси науково-технічної бібліотеки ЦНТУ, репозиторій ЦНТУ, додатки "Zoom", "Google-meet" та Moodle. (при дистанційному навчанні).

10. Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ» (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf); «Положення про організацію вивчення вибіркового навчального плану здобувача вищої освіти»; «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ЦНТУ» (<http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=50>).

Академічна доброчесність: очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення. Детальніше за посиланням: <http://www.kntu.kr.ua/doc/dobro.pdf>

Відвідування занять: очікується, що всі здобувачі відвідають лекції та практичні заняття курсу. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях: недопустимість запізнь на заняття, списування та плагіату, несвоєчасного виконання поставленого завдання.

11. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Етапи становлення та розвитку філософії							
Тиж. 1 (за розкладом) 1 год. 20 хв.	Тема 1. Філософія: сутність, проблематика, функції, призначення. 1. Світогляд та філософія. 2. Специфіка філософського знання. 3. Філософія та наука 4. Роль філософії в житті людини та суспільства.	Лекція / <i>Face to face</i>	Презентація	1 4 6	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: 1. Наратив у філософії, науці та політиці 2. Взаємозв'язок філософії і математики 3 год.	1 бал	Самостійна робота і реферат до наступної лекції
Тиж. 2 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 1. Філософія: сутність, проблематика, функції, призначення. 1. Світогляд та філософія. 2. Специфіка філософського знання. 3. Філософія та наука	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	6 7 8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Скласти таблицю ключових понять теми. 4 год.	6 балів	Самостійна робота і звіт до наступного заняття.

	4. Роль філософії в житті людини та суспільства.						
Тиж. 3 (за розкладом) 1 год. 20 хв.	Тема 2. Етапи становлення та розвитку філософії: стародавність, Середньовіччя, Відродження, Новий час. 1. Філософія Стародавності 2. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження 3. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва	Лекція / <i>Face to face</i>	Презентація	1 4 6	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: 1. Етичний раціоналізм Сократа 2. Суть дискусії про природу універсалій 3. Проблема методу у філософії Ф.Бекона (Р.Декарта) 3 год.	1 бал	Самостійна робота і реферат до наступної лекції
Тиж. 4 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 2. Етапи становлення та розвитку філософії: стародавність, Середньовіччя, Відродження, Новий час. 1. Філософія Стародавності 2. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження 3. Філософія Нового часу та епохи Просвітництва	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	6 7 8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь по питаннях теми. Скласти таблицю ключових понять теми. 4 год.	6 балів	Самостійна робота і звіт до наступного заняття.
Тиж. (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 3. Етапи становлення та розвитку філософії: від німецької класичної філософії до сучасної світової філософії. Філософська думка в Україні 1. Гносеологія. Емпіризм та раціоналізм 2. Онтологія 3. Соціальна філософія 4. Філософська думка в Україні 5. Ситуація постмодерну в філософії XX-XXI ст.	Лекція/ <i>Face to face</i>	Презентація	1 3 6	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: 1. «Категоричний імператив» І.Канта та сучасність 2. Філософські погляди Г.Сковороди 3. Ситуація постмодерну в філософії XX-XXI ст.. 3 год.	1 бал	Самостійна робота і реферат до наступної лекції
Тиж. 6 (за	Тема 3. Етапи становлення та розвитку філософії: від	Практичне заняття /	Методичні рекомендації	6 7	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	6 балів	Самостійна робота і звіт

розкладом) 1 год. 20 хв	німецької класичної філософії до сучасної світової філософії. Філософська думка в Україні 1. Гносеологія. Емпіризм та раціоналізм 2. Онтологія 3. Соціальна філософія 4. Філософська думка в Україні 5. Ситуація постмодерну в філософії ХХ-ХХІ ст.	<i>Face to face</i>		8	Скласти таблицю ключових понять теми. 5 год.		до наступного заняття.
Тиж.6	Змістовий контроль № 1	Питання модульного контролю	Питання модульного контролю	moodle.kntu.kr.ua курс Філософія	Виконати модульне завдання	10 балів	До наступного заняття
Змістовий модуль 2. Теорія філософії: онтологічні, гносеологічні, соціальні та аксіологічні виміри							
Тиж. 7 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 4. Філософське розуміння світу: матерія, свідомість, діалектика, гносеологія 1.Буття, матерія 2. Спосіб та форми існування матерії 3. Свідомість та її структура. Мова. 4. Діалектика: суть, принципи, закони, категорії. Синергетика. 5. Гносеологія: суть, принципи, рівні та методи пізнання	Лекція / <i>Face to face</i>	Презентація	1 2 3 6	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Підготувати реферат на тему: 1. Матерія та форми її існування 2. Свідомість та мова 3. Синергетика, біфуркація, ат трактор 4. Принципи гносеології 5. Істина-правда-постправда- інтерпретація-симулякр 3 год.	1 бал	Самостійна робота і реферат до наступної лекції
Тиж. 8 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 4. Філософське розуміння світу: матерія, свідомість, діалектика, гносеологія 1.Буття, матерія 2. Спосіб та форми існування матерії	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	6 7 8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Скласти таблицю ключових понять теми. 5 год.	6 балів	Самостійна робота і звіт до наступного заняття.

	3. Свідомість та її структура. Мова. 4. Діалектика: суть, принципи, закони, категорії. Синергетика. 5. Гносеологія: суть, принципи, рівні та методи пізнання						
Тиж. 9 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 5. Філософія про сутність людини та суспільства: сенс життя та проблема соціалізації людини; формування громадянського суспільства. 1. Антропосоціогенез 2. Сенс життя людини та людства 3. Проблема соціалізації людини 4. Формування громадянського суспільства	Лекція / <i>Face to face</i>	Презентація	1 2 3 6	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Підготувати реферат на тему: 1. Проблеми антропосоціогенезу 2. Основні характеристики нації 3. Суспільство в структурі природи. Геополітика 3 год.	1 бал	Самостійна робота і реферат до наступної лекції
Тиж. 10 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 5. Філософія про сутність людини та суспільства: сенс життя та проблема соціалізації людини; формування громадянського суспільства. 1. Антропосоціогенез 2. Сенс життя людини та людства 3. Проблема соціалізації людини 4. Формування громадянського суспільства	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	6 7 8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Скласти таблицю ключових понять теми. 4 год.	6 балів	Самостійна робота і звіт до наступного заняття.
Тиж. 11 (за розкладом)	Тема 6. Філософія та формування громадянської позиції людини: аксіологічний	Лекція/ <i>Face to face</i>	Презентація	1 2 3	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Підготувати реферат на тему:	1 бал	Самостійна робота і звіт до наступного

1 год. 20 хв	вимір. 1. Суспільство як система, що саморозвивається 2. Потреби та інтереси як рушійні сили розвитку суспільства 3. Цінності та оцінки 4. Аксиологічний контроль за процесом досягнення істини.			6	1. Громадянське суспільство та правова держава 2. Проблема співвідношення істинності та цінності. 3. Аксиологічні проблеми науки 3 год.		заняття.
Тиж. 12 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 6. Філософія та формування громадянської позиції людини: аксиологічний вимір. 1. Суспільство як система, що само розвивається 2. Потреби та інтереси як рушійні сили розвитку суспільства 4. Цінності та оцінки 5. Аксиологічний контроль за процесом досягнення істини.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	6 7 8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Скласти таблицю ключових понять теми. 4 год.	6 балів	Самостійна робота і звіт до наступного заняття.
Тиж. 13 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 7. Філософські проблеми сучасного інформаційного суспільства. Моделювання майбутнього 1. Теоретичні моделі суспільства 2. Ідея інформаційного суспільства. Інформаційні технології 3. Феномен Інтернету. Проблема «штучного інтелекту» 4. Зміна критеріїв суспільного прогресу.	Лекція / <i>Face to face</i>	Презентація	1 2 3 6	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Підготувати реферат на тему: 1. Теоретичні моделі суспільства у сучасній філософії 2. Людина та інформаційне суспільство. 3. Філософія комп'ютерної революції: соціальний контекст 4. Свобода та відповідальність. 3 год.	1 бал	Самостійна робота до наступної лекції

	Свобода та відповідальність						
Тиж. 14 (за розкладом) 1 год. 20 хв	Тема 7. Філософські проблеми сучасного інформаційного суспільства. Моделювання майбутнього 1. Теоретичні моделі суспільства 2. Ідея інформаційного суспільства. Інформаційні технології 3. Феномен Інтернету. Проблема «штучного інтелекту» 4. Зміна критеріїв суспільного прогресу. Свобода та відповідальність	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	6 7 8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Скласти таблицю ключових понять теми 4 год.	6 балів	Самостійна робота і звіт до наступного заняття.
Тиж. 15 (за розкладом) 1 год. 20 хв.	Тема 8. Техніка як особлива філософська проблема. Екологічна криза 1. Поняття техніки та філософії техніки 2. Технонаука та інженерна діяльність 3. Техніка в соціокультурному контексті 4. Техніка та екологічна криза	Лекція / <i>Face to face</i>	Презентація	1 2 3 6	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Підготувати реферат на тему: 1. Становлення техніки і рушійні сили її розвитку 2. Техніка і технологія. 3. Технократичне мислення і шляхи подолання його обмеженості. 3 год.		
Тиж. 16 (за розкладом) 1 год. 20 хв.	Тема 8. Техніка як особлива філософська проблема. Екологічна криза. 1. Поняття техніки та філософії техніки 2. Технонаука та інженерна діяльність	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні рекомендації	6 7 8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал Скласти таблицю ключових понять теми 4 год.		

	3. Техніка в соціокультурному контексті 4. Техніка та екологічна криза						
Тиж. 16	Змістовий контроль № 2	Питання модульного контролю	Питання модульного контролю	moodle.kntu.kr.ua курс Філософія	Виконати модульне завдання	10 балів	До 16 тижня

12. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний та підсумковий) здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації освітнього процесу в ЦНТУ. Рейтинг здобувача першого рівня вищої освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу поточної навчальної роботи впродовж семестру, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf). С. 31-33.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Філософія»

Види активності:	Поточна аудиторна та самостійна робота																								Сума			
	Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2																		
	Тема 1			Тема 2			Тема 3			Тема 4			Тема 5			Тема 6			Тема 7			Тема 8			100			
Л (лекція);	Л	П	С	Л	П	С	Л	П	С	Л	П	С	Л	П	С	Л	П	С	Л	П	С	Л	П	С		Л	П	С
П (пр/зан.);	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		1	1	2
С (сам/роб)																												

13. Рекомендована література та інформаційні джерела

Базова:

1. Губерський Л.В., Андрущенко В.П. та ін. Філософія. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Х.: Фоліо, 2018. – 621 с. <https://odnb.odessa.ua/vnn/book/4947>
2. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. - Харків: Право, 2018. - 432 с. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/fildan.pdf
3. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Полтава: РВВ ПДАА, 2010. – 381 с. <file:///C:/Users/Yuri/Desktop/6oT7nwlcLkZyC3ZHNzJiIY3pCdIpyB6hP2Yij8SN.pdf>
4. Кралюк П. М. Історія філософії України: підручник. – К.: КНТ, 2018. – 652 с.

https://chtyvo.org.ua/authors/Kraliuk_Petro/Istoriia_filosofii_Ukrainy/

5.Кривуля О. М. Філософія: Навчальний посібник. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 592 с.

file:///C:/Users/Yuri/Desktop/01.filosofija_posibnik_krivulja.pdf

6. Філософія в короткому викладі. Вид. 2-е, доп. / З. В. Стежко. - Кропивницький: 2020. – 188 с.

<http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10464>

7 Філософія. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня. – Укладачі: О. М. Кузь, Ю. І. Потоцька та ін. - Харків ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 64 с.

<file:///C:/Users/Yuri/Desktop/2017->

<file:///C:/Users/Yuri/Desktop/2017-%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%8C%20%D0%9E%20%D0%9C,%20%D0%9F%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%AE%20%D0%9D,%20%D0%96%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B1%D1%8F%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%86%20%D0%92,%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>

8. Філософія: методичні рекомендації / Р.П. Даниляк. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. - 44 с.

<file:///C:/Users/Yuri/Desktop/skm5476.pdf>

Сучасні публікації (за профілем навчальної дисципліни «Філософія»):

1. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі: монографія / В. Г. Кремень; Акад. пед. наук України. - 3-тє вид. - Київ: Знання, 2018.
2. Кримський С. Б. Про софійність, правду, смисли людського буття: Зб. наук. публіцист. і філос. ст. - К., 2010.
3. М. Попович. Що таке філософія? // Філософська думка. – 2006. – № 1. – С. 3–24
4. Григорій Сковорода: філософія свободи. – 2-е вид. / Мирослав Попович. – К.: Майстерня Білецьких, 2008. – 255 с.
5. Стежко З.В. «Суперечливість свободи та парадокси відповідальності (антропологічний аналіз) // «Anthropological Measurements of Philosophical Research» - Дніпро, 2018, №13. - С. 65-78. (Web of Science). <http://dx.doi.org/10.15802/ampr.v0i13.131937>
6. Stezhko, Z. & Shalimova, N. 2022. Problems and Prospects for the Formation of a General Methodology of Knowledge. Philosophical Reflections. Filosofija-Sociologija. T. 33. Nr. 3 – С. 197–205 (Web of Science, Scopus).<https://doi.org/10.6001/fil-soc.v33i3.4765>
7. Стежко З.В. Проблема існування в логіці та математиці (в контексті філософії Г.Гегеля) // International Science Journal. Section: Philosophy. – №3 (12). – Warsaw, Poland: Wydawnictwo Naukowe Science", 2019. – С.69-79. <https://sciencecentrum.pl/wpcontent/uploads/2019/11/POLISH%20SCIENCE%20JOURNAL%20%E2%84%9612%20%28web%29.pdf>
8. Christman J. Social and Political Philosophy. A contemporary introduction. New York, London: Routledge Taylor & Francis Group, 2017. – DOI <https://doi.org/10.4324/9781315693323> <https://www.taylorfrancis.com/books/9781315693323>
9. Olafson, F. A. Philosophical anthropology [Electronic resource] / F. A. Olafson // Encyclopaedia Britannica. – 2014. – Mode of access: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/456743/philosophical-anthropology>
10. Pecorino, P. A. An Introduction to Philosophy. An online Textbook [Electronic resource] / P. A. Pecorino. – CUNY: Queens borough Community College, 2014. – Mode of access: [http://www.qcc.cuny.edu/Social Sciences/pecorino/INTRO_TEXT/CONTENTS.htm](http://www.qcc.cuny.edu/Social_Sciences/pecorino/INTRO_TEXT/CONTENTS.htm).

Джерела:

11. Вітгенштейн Л. Tractatus logico-philosophicus. Філософські дослідження. - Київ: Основи, 1995. http://shron1.chtyvo.org.ua/Wittgenstein_Ludwig/Filosofski_doslidzhennia.pdf
12. Гадамер, Г.Г. Істина і метод. Том 1: Герменевтика I: Основи філософ. Герменевтики. К.: Юніверс. 2000. 456 с. https://shron3.chtyvo.org.ua/Gadamer_Hans-Georg/Istyna_i_metod_t1.pdf
13. Дерріда, Ж. Цілі людини. Після філософії: кінець чи трансформація? К.: Четверта хвиля. 2000. С. 114-145. https://shron1.chtyvo.org.ua/Derrida_Jacques/Tsili_liudyny.pdf
14. Jean-Francois Lyotard. "The Postmodern Condition: A Report on Knowledge". Available at: <https://oceanofpdf.com/authors/jean-francois-lyotard/pdf-the-postmodern-condition-a-report-on-knowledge-download/>
15. Рассел Б. Людське пізнання. Його сфера та межі. – К., 1997. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/filosofija_poznaniya/rassel-chelovecheskoe-poznanie-ego-sfera-i-granitsy
16. Тейлор, Ч. Джерела себе. Творення новочасної ідентичності. К.: Дух і літера, 2005. 696 с. <https://ru.scribd.com/document/524212231/%D0%A2%D0%B5%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D1%80-%D0%A7-%D0%94%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B0-%D1%81%D0%B5%D0%B1%D0%B5>

Інформаційні ресурси:

1. Сайт Українського філософського фонду <http://www.philosophy.ua>
2. Електронна бібліотека філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philosci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
3. Сайт Української асоціації релігієзнавців <http://religstudies.org.ua/main.php>